

STÄMNING

Nr 4 2022

Ordförande har ordet

Idag är det första advent och det börjar bli dags för tidningen Stämning att skickas till tryckeriet, så ni kan få den innan jul. Månaderna sedan förra krönikan har gått väldigt fort och nästan alla helger har varit upptagna med roliga aktiviteter. I början av oktober hade vi i Örebro spelmanslag en helgkurs med Kalle Almlöf och Sara Helje. Spelmanslaget har haft som tradition att åka till Malung och ha helgkurs med Kalle Almlöf och en gästande lärare. Under årens lopp har vi betat av rätt många av Sveriges spelmän/kvinnor ihop med Kalle och låtarna vi lärt oss under åren har blivit många. I år blev det kurs här i Örebro istället, och våra lärare fick komma till oss. Det blev en toppenkurs och många härliga låtar att träna på och lägga till samlingen av kurslåtar. Ett par veckor senare var det dags för första kurshelgen med Mia Marine på Axevala folkhögskola, en toppenkurs som jag skriver om i denna tidning. Knappt hade jag kommit hem från den kursen innan det var dags att åka till Uppsala och gå på Uppsala Kongress och spelmansstämman där. I år hade Olle och jag med vår dotter Ulrika eftersom hon och Olle skulle spela på minneskonsert för Ivar och Curt Tallroth.

Det var en fin konsert med väldigt avslappnad och god stämning. Vi deltog också på spel till dans med Örebro spelmanslag, en härlig spelning som ni kan läsa om i tidningen. Jag brukar alltid träffa många av min gamla spelkompisar från Uppsalatiden, så även i år. Vi trängde in oss i en smatt högst upp på Uppsala kongress och spelade gamla fina låtar och mindes Leksandskurserna som vi träffades på under 80-talet.

I november har det lugnat ner sig lite med aktiviteter, men ett till kurstillfälle med Mia Marine hade vi, så nu har jag mycket att öva och träna på. —

I skrivande stund med en varm glögg framför mig och adventsstakar som lyser upp alla fönster tänker jag att nu kan det bli julefrid. På mina fötter sitter ett par raggsockor som jag föll för på julmarknaden i Gällersta, de är växtfärgade i fantastiska färger och av 100% ull och kändes som ett bra köp. Julen i år blir annars som de senaste jularna, klappar till barnbarnen och second hand till de vuxna.

Hoppas ni alla får en fin Jul och ett Gott Nytt spel o dans- År!

Styrelse för Örebro Läns Folkmusikförbund

Ordförande Birgitta Linder
birgittalinder@gmail.com

Kassör Jan-Anders Andersson
jananderses@telia.com

Sekreterare Anders Borehed
a.borehed@hotmail.se

Ledamöter

Agneta Bergman, Anna Johansson,
Erika Lundholm, Olof Ericsson och
Åsa Nerelius

Revisorer

Elisabeth Helldén och Johan
Höjenberg

Medlemstidning för Örebro Läns Folkmusikförbund

Redaktionsgrupp: Birgitta Linder, Anders Borehed och
Olof Ericsson,. Layout: Birgitta Linder.

Ansvarig utgivare Birgitta Linder

Kontakt för god Stämning För nr 4 svarar Birgitta Linder.
Medverkande i tidningen ansvarar var för sig för sina artiklar.

Medlemsavgift i ÖLFM år 2023:

Årsavgift för vuxen 230:- och medlem under 20 år 80:- Betala
till pg 384874-4 , bg 364-0968 eller med
Swish 123 434 2036

Framsida; Foto Magnus Börjesson

Tryck AB Kontorsrutin, Örebro

Adressändring görs till kassören eller på www.olfm.se

Nästa nummer av STÄMNING kommer i Mars 2023.
Äldre utgåvor av tidningen hittar du på www.olfm.se

Stämning nr 4

Ärgång 37

Ny ordförande i Zornnämnden

Dragspelare blir Zornmärkesnämndens ordförande!

Under Folkdansringens senaste riksstämma i september valdes Andreas Svensson, Glanshammar, till Zornmärkesnämndens ordförande. Han efterträder nyckelharpisten Elin Anderzon på posten. Det går inte att spela upp på dragspel för Zornjuryn. Det instrumentet har inte tillräckliga anor inom spelmanstraditionen. Åtminstone idag. Om 20 år kanske det har ändrats. Den som lever får se. Ja, det resonemanget är högst relevant där Zornjuryn både tillvaratar traditionen och hur den utvecklas. Spelmanstraditionen utvecklas sakta. Så sakta att spelmansidolerna på 1950-talet, 1930-talet -- och till och med vid förra sekelskiftet – faktiskt fortfarande är desamma. Det fylls förvisso på med idoler, inte så fort, men ändå. Men vem inom vår del av kulturen kan förneka att melodier av och efter Jon Erik Öst, Byss-Calle, Sven Donat, Pelle Fors, Hultkläppen, Lorens Brolin eller Linus Danielsson och Johan Andersson ifrån våra hemtrakter spelas av dragspelare (och andra instrumentalister) idag. Jan Anders Andersson är riksspelman på dragspel, säger vissa. Jovisst, men det är ett DURSPEL! Det är ju lite äldre och annorlunda än ett dragspel. Färre knappar att hålla koll på, men mer vändande med bälgen. Nåja, här i länet är de flesta nog tillfreds med tingens ordning. I rollen som Zornmärkesnämndens ordförande hoppas Andreas kunna bidra med kunskaper i förvaltning, ekonomi, utveckling och kreativa idéer. Andreas är också adjungerad till Folkdansringens riksstyrelse under 2023.

Krönika skriven av
Den nyvalde
Andreas Svensson

Foto Rune Sunvisson

Biografi

Andreas började sin folkdansbana i Örkelljungabygdens folkdanslag vid sju års ålder. Vid fyllda 14 började han spela dragspel till föreningens olika danslag. Som mest till fem av de sex lagen, som fanns då under 1990-talet. 1999 flyttade Andreas till Örebro och upptäckte polskemusik- och polskedansvärlden. Fortsatt spel i gruppen Stråkbälgarna i Wadköpings folkdansgille under ett antal år och dans och spel på Felan i Wadköping.

Under en mängd år har Andreas varit förenings- och styrelseaktiv. Som ordförande i bl.a. Örebro läns folkmusikförbund och landsbygdsföreningen Samverkarna i Glanshammar, har han drivit utvecklingsfrågor och projekt. Idag är Andreas på fritiden musikarrangör, äppelmustare (!) och spelar i fem olika band. Till yrket upphandlare med skattebetalarnas bästa för ögonen.

Folk at Heart på Scandic Grand 6-7 januari 2023!

Det är dags igen. För Folk at Heart på Scandic Grand Örebro. Idag den 24 november är 34% av banden som anmält sig folkmusikband av traditionellt snitt.

Så här beskrivs arrangemanget på hemsidan: Folk at Heart på Scandic Grand 6-7 januari 2023!

Det är dags igen. För Folk at Heart på Scandic Grand Örebro. Idag den 24 november är 34% av banden som anmält sig folkmusikband av traditionellt snitt. Vad sägs om trion Qvinnfolk med Jeanette Andersson, Karin Gustavsson och Nina Hellström? De tre tillsammans har vi inte hört på årtionden! Spännande! Örebro spelmanslag deltar, liksom den ständigt återkommande munspelaren Anders Hägg. Snavlunda Sisters, Gyttring, E18.....och så vidare.

Folk at Heart gillar akustisk och traditionell musik från alla länder! Vi gillar också en glad publik! Och ju gladare musiker, desto gladare publik! På Scandic Grand Hotel i mörka januari kommer vi som vanligt att lysa upp tillvaron med allt från intima spelningar i mysig miljö med kulörta lampor i rad till stökigare scener med riktigt drag. Stämningsfull gitarr, akrobatik, oväntade kulturyttringar, spontana dansäventyr och körsång. Allt du behöver!

Så, kort sagt – välkommen! Du kommer att kunna uppleva ett 70-tal band under två intensiva dygn! Biljetter finns på nortice.se

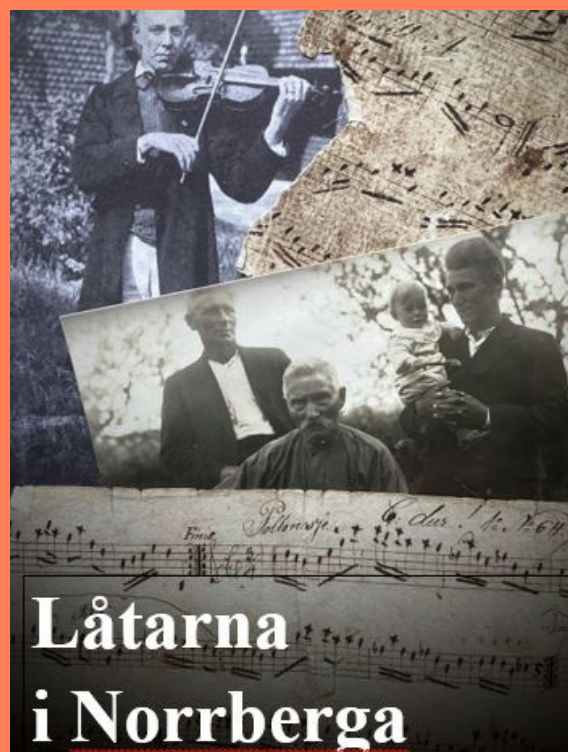
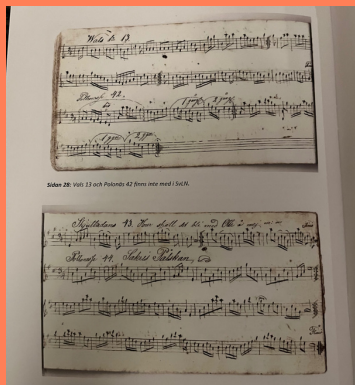
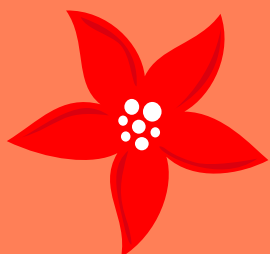
Folk at Heart arrangeras av Acoustic Folk Örebro AB, tillsammans med Kulturens bildningsverksamhet.

Text Andreas Svensson

Norrbergasamlingen

Nu finns nothäftet "Låtarna i Norrberga" till försäljning hos ÖLFM. Häftet, som vi berättade om i förra numret av Stämning, består av faksimil på ett nothäfte efter spelmannen Olof Andersson i Norrberga, Glanshammar. Sammanlagt är det 88 låtar (varav 35 finns återgivna i kapitlet om Einar Olsson i Svenska låtar, Närkedelen), mestadels polonäser och hamburskor, men också valser. Det är Magnus Börjesson som satt samman häftet som säljs för 100 kr. Intresserad? Kontakta Jan-Anders Andersson, ÖLFM för köp. Den kommer att också att finnas till försäljning på Folk at Heart

Text Anders Borehed

Höstkurs för Mia Marin på Axevalla Folkhögskola

Det ploppade till i Messenger och min syster hade skickat ett förslag på kurs för Mia Marine. Jag tyckte det lät fantastiskt, har alltid gillat Mia som pedagog och musiker, så jag skickade tillbaka ett stort ja med två tummar upp. Det här var flera månader innan kursen skulle vara så den åkte snart ner i glömskans mörker. Tiden flyger ju mera förbi som höststormarna, plötsligt var det oktober och dags för första kurstillfället. Jag åkte ner till Hjo (där min syster bor) och installerade mig där. Vi valde att åka fram o tillbaka Hjo – Axevalla lördagen o söndagen så det blev tidiga morgnar. En lördag morgon i oktober satt vi då där, förväntansfulla folk med fioler, klarinett, saxofon och dragspel, de flesta från västra Götaland, men även ett gäng från Norge. Vi var allt från glada amatörer till proffs som under första timmen lade våra önskningar och tankar inför kursen i Mias händer. Om någon hade farhågor sådär i början kom de snart på skam, för är det något som Mia kan så är det att se behov, styrkor, svagheter hos deltagare och lägga upp kursen så att alla får med sig mycket hem i sin ryggsäck. De flesta ville jobba med sväng i musiken, vilket ledde in oss på stråkteknik med allt vad det innebär. Jag som är amatör har nog slitit med stråktekniken ca 90% av den tid jag spelat fiol (i ca 44 år) men fick så bra tips och träningar för att det skulle lossna ordentligt efter två kurshelger. Jag tog bla med mig –att ta mig för pannan, (man lägger handryggen mot pannan för att försäkra sig att handen med stråken går i rätt riktning) om man spelar med utsträckta fingrar runt froschen så kan man tänka att ta in den i handen, träna vindrutetorkare med stråken framför TVn osv osv. Vi tränade sk daj-stråk i slängpolskan från Östra Ryd och fick både komp o stämma till. Mia tittade ut över församlingen när vi kämpade med "dajjet" och sa att det nog var mer än hälften som fått till stråken, det kunde hon se för att stråktoppen dippade neråt golvet i vändningen! Efter detta aha kollade jag min stråktopp och glömde nästan bort vart jag var i låten. Vi hade även långt uppvärmningspass för alla muskler som behöver hållas mjuka och smidiga, ergonomi fick ta stor plats på kursen. Fiolen skulle hitta sin plats mellan haka och axel, utan att man behövde klämma fast den, sen släppte man med vänsterhanden och fiolen skulle sitta kvar utan stöd och inget kläm med hakan! Vi körde även "torrspel" med vänsterhanden, vilket innebar att fingrarna fick hitta sin plats på greppbrädan i den tonart vi skulle spela. Man satte ner första fingret, sen andra medan första låg kvar, sedan tredje med båda andra nere och till sist fjärde fingret med alla fingrarna nere. På så sätt hittade handen en optimal ställning där man nådde med alla fingrarna och inte behövde greja med armbågen för att komma åt. Ni som spelar fiol förstår nog precis, men det går säkert att överföra på de flesta instrument där man gör toner med fingrarna. Det var mycket att tänka och öva på när vi sprängfyllda åkte hem efter första kurshelgen.

Nästa omgång var nu i november lagom till snösmockan. Jag hade bytt till vinterdäck på fredagen vilket var tur, för annars hade vi inte kommit fram. Rullstråk jobbade vi med mycket under andra kurstillfället och Mia gav oss fantastiska verktyg både själva rullstråktekniken och hur ackordens första toner bildar en egen melodi som man kan öva på först innan man rullar över på alla tonerna i ackorden. Det skulle kunna bli en roman av dessa två helger men en sammanfattning är: toppenkurs som gav valuta för varje krona och mer därtill. Mia hade en ängels tålamod med oss och var alltid strålande glad. Vi hade så trevligt och kände oss så nöjda när vi skiljdes på söndagseftermiddagen. De talades redan om nästa kurs och syrran o jag funderade båda på att gå med i Mias Fiddleacademy på nätet. Det var en riktigt bra kurs så vi när vi skildes åt syrran och jag!

Text och foto Birgitta Linder

Svenska Låtar 100 år - på Korrö

I år 2022 är det 100 år sedan bokverket *Svenska Låtar* började publiceras. En unik dokumentation av vår folkmusikskatt från nästan hela Sverige. Det är bara de nordligaste landskapen och Gotland som inte är representerade med egna böcker och några landskap fick dela bok. Detta oerhört gedigna arbete utfördes främst av Nils Andersson och Olof Andersson. Först skulle de ha kännedom om vilka spelmän som fanns, sedan hitta dom i kanske avlägsna byar, omsätta musiken till en notbild och till slut få det tryckt i bokform. Hade dom inte gjort detta, hade så mycket fin musik vi spelar idag gått förlorad i tid och evighet. Tack!!

Närkedelen *Svenska Låtar* öppnade jag första gången som 11-åring. Fascinerades av den mängd musik som fanns och som ingen vad jag kände till då, spelade. Dessutom hade Carl Viktor Rulin med sin rika repertoar, bott i samma by - Folketorp - som min Falkenströmska släkt bebott i generationer. I Snavlunda bodde byggmästaren och spelmannen Johan Andersson större delen av sitt liv. Där växte även min morfar upp och jag har kommit att bo där det mesta av mitt liv.

Dessa båda Sydnärkespelmen, Carl Viktor Rulin och Johan Andersson, fick representera Närke vid den första riksspelmansstämman i Stockholm 1910. Deras uppteckningar i *Svenska Låtar* har betytt speciellt mycket för mej. Det gjorde det extra roligt och hedrande att bli den som nu fick representera Närke vid Korröfestivalens konsertserie: *Svenska Låtar 100 år*

Pehr med Ruins fiol
Foto Christina Frohm

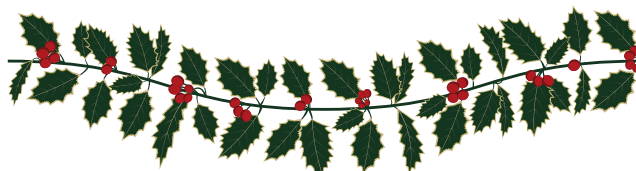
Initiativtagare och konferencierer under konserterna var Magnus Gustavsson och Mattias Boström. Vi landskapsrepresentanter fick berätta om var och ens relation till *Svenska Låtar* och spela våra favoriter därifrån. Några exempel på dom andra spelmännen/kvinnorna var: Christina Frohm - Sörmland, Pelle Björnert - Östergötland, Mia Marin - Värmland, Bengt Löfberg - Småland, Carina Normansson - Västmanland, Ditte Andersson - Uppland. Själv hade jag möjlighet att låna med och spela på Carl Viktor Rulins fiol. Den fiol han har på fotot i *Svenska Låtar*. I den utgåva jag har, är fotot omslagsbild. Det gav extra vingslag till historien och självklart var det ett par av Rulins polskor jag framförde på hans fiol.

Jubileet blev en succé! Alla konserter fullsatta. En stor eloge till Magnus och Mattias som skötte snacket på ett mycket varierande och inspirerande sätt!

Förutom konserterna fick alla landskapsspelmen delta i ett dansmaraton. Två låtar var av valfri dans efter varann utan prat och paus. Funkade jättestarkt, dansgolvet packat hela tiden. Befriande skönt för mej som ser dansspelandet som det viktigaste och lite mindre nervöst.

Årets Korröfestival blev ett fint minne och det finns ständigt "nya" låtar som ligger och väntar på att bli spelade i *Svenska Låtar* Närke.

Pehr Falkenström

Trion Kapell Malén (Camilla Malén Friman cello, Anna Johansson fiol, Klas Friman gitarr) från Lindesberg har just kommit ut med cd:n Sinder, med traditionell musik från Bergslagen i egna arrangemang, med stöd från Stiftelsen Konung Gustaf VI Adolfs fond för svensk kultur och Ölfm. Innan föreställningen ska vi hinna till Uppsala för att spela på Omnikvariatet tillsammans med Mattias Risbergs Mining. När ni läser detta har föreställningen "Ett år på Hinsan" redan gått av stapeln och vi har troligtvis även hunnit med en skivrelease på bryggeriet i Stripa, men förhoppningsvis blir det fler föreställningar framöver för den som är intresserad.

Ett år på Hinsan

Musikföreställning med musik ur Lindesbergs kulturhistoriska arkiv.

Ett år på Hinsan är en fiktiv historia om vad som kan ha utspelat sig under året 1909 på Hinsebergs herrgård i Frövi. Herrgården beboddes då av familjen Tersmeden. Herrgårdens huvudbyggnad uppfördes 1803, i italiensk renässansstil, på ett näs vid nordligaste viken av sjön Väringen.

Tack vare Britta och Harald Erikssons musikfond kunde Lindesbergs kommun arrangera musikföreställningen "1 år på Hinsan" med oss i trion kapell Malén. Föreställningen spelades lördagen 26/11 i maskinhallen på Frövifors pappersbruksmuseum. Tanken blev till när noter från Hinsebergs herrgård hittades i Lindesbergs kulturhistoriska arkiv. Nyfikenheten väcktes först när vi fick höra talas om noterna i arkivet. Det var spännande att genom notboken få en känsla av hur det kan ha låtit i herrgårdsmiljön i början av 1900-talet. Musiken i notboken är blandad. Mycket är salongsmusik men där finns även polskor, polketter och annan folkmusik. Ibland finns en upphovsman, ibland inte. Det mesta är arrangerat för fiol och piano. En del av musiken kan vara komponerad av H. Molander, ägare till notboken, eller någon i hans/hennes närhet. Mycket är säkert också tidens populära låtar. I arkivet finns även originalmusik komponerad av Josef Sandén från Gusselby. Josef Sandén var uppvuxen i Gusselby tillsammans med 14 syskon. Han arbetade som pastor, organist och dirigent i Baptistförsamlingen.

Av materialet har vi valt ut delar som vi har gjort egna arrangemang på och vi spelar musiken så som vi tycker om att spela den och med den kunskap vi har om musik från den tiden. Hur det egentligen lät vet vi ju inte. I skrivande stund har programmet just tagit form i sin helhet efter att idéer, musik och texter började bearbetas för snart ett år sedan.

Sara Sporre, kultursekreterare och museipedagog i Lindesberg, guidade genom föreställningen och Kapell Malén gav den musikaliska berättelsen med låtar från Hinseberg blandat med traditionell musik från trakten. Mycket spännande hände i Lindesberg och världen vid den här tiden. Sara skapade med sin berättelse en genuin känsla av hur livet på herrgården påverkades av små och stora händelser precis som vi alla gör i det dagliga livet. Publiken fick höra om skogsplantering för massaindustrin och hur vädret kan förutspås av skatornas bon, men också om förningar av krig och en naturkatastrof i Europa. I Sverige var det storstrejk och i Lindesberg genomfördes det stora arrangemanget hembygdsgårdarna med spelmansstämma och spelmanstävling. Det kom föreläsare från Uppsala och bland spelmännen som fick pris i tävlingen återfanns storheter som Jon-Erik Öst och Carl Wiktor Rulin. Stort intryck gjorde andrapristagaren Ingeborg Pettersson från Pjättarboda "Spel-Pjätta", blott 11 år vid tidpunkten. Tävlingen i tingshuset drog enorm publik, men ännu större intresse blev det när prisutdelningen gick av stapeln på Kyrkberget. Det må framstå som en skröna, men det ska ha gått till så att cirka 2000 personer "minglade" på berget och dansade och festade kvällen och natten lång. De höll på hela natten, men eftersom de inte hade tillstånd att festa längre än till klockan ett på natten, så gick cirka 1000 personer från Kyrkberget ut till Gusselby och sedan tillbaka igen. Så festen och dansen fortsatte utanför stadens gränser.

EN 77-ÅRING FIRAR 75 ÅR

Såväl Uplands spelmansförbund som Oktoberstämman firade 75 år den 29 oktober. Firandet har, som så många andra evenemang, blivit uppskjutet i två år pga pandemin och väntan har varit lång, men nu har jubiléet firats med buller och bång!

Vid tolvslaget började UKK (Uppsala Konsert och Kongress) fyllas med spelmän, dansare och publik från när och fjärran och kl 12.45 blåstes stämman in med hjälp av kulning och kohorn i entréhallen.

Därefter startade allspelet kl 13 och efter det var stämman i full gång. Hela UKK, och det är ett väldigt stort hus i flera våningsplan, fylldes till varje kvadratmeter av buskspelande spelmän parallellt med att det bjöds på olika program från fyra scener. Bl a kunde man lyssna till Lena Willemark, Åsa Jinder, Olov Johansson, Mikael Marin och många, många fler. Dessutom fanns instrumentbyggare på plats, nothäften och CD-skivor såldes och Eric Sahlström Institutet (ESI) var representerat.

Stämman passade även på att hylla ett stort antal legendariska upplandsspelmän som Anton Jernberg, Eric Sahlström, Ceylon Wallin, Gås-Anders, Viksta-Lasse, Byss-Calle, August Bohlin, Wilhelm Gelotte, Ivar och Curt Tallroth m fl.

Men stämmans huvudnummer, åtminstone ur en örebrolännings (läs: min) synvinkel, var ändå Örebro Spelmanslags framträdande på kvällen där jag hade förmånen att få delta. Vi var ett av flera spelmanslag som spelade till dans på restaurangvåningens scen. Där var också spelmanslagen från Rättvik, Bollnäsbygden, Järfälla, Sandviken, Orsa m fl., så vi var i mycket gott sällskap.

Under Olle Linders trygga ledning bjöd vi de dansande och publiken på ett antal väl inrepeterade låtar i fina arrangemang. Självklart spelade vi några närkelåtar som Hamburska efter Harry Hellström (SvL Närke 179); "Nu ska det spruta", slängpolska efter Per Erik Ohlsson (SvL Närke 231); "Festpolskan" efter Olof Larsson, Kumla; "Livets fästemö", polska efter Glysen och Polonäs efter "Klockar Carlsson", Snavlunda. Vi brast även ut i sång i "Inga pengar har jag i min ficka" av Henrik Vågberg. Som avslutning passade vi på att hylla Uplands spelmansförbund med en upplandslåt och spelade Viksta-Lasses polska "Första gången det var lyst".

Från min position, mitt i spelmanslaget, lät det väldigt bra och arrangemangen satt perfekt.

Spelglädjen var stor och de dansande verkade nöjda och belåtna. Kvällen avrundades med fortsatt buskspel i några timmar innan vi åkte hem till Örebro igen, nöjda och belåtna med dagen.

/Anders Borehed, foto: Åsa Borehed

NYTT STOPP PÅ RESAN MED NÄRKESAMLINGEN

Örebros fantastiska Kulturkvarter var platsen för det fjärde stoppet på "En resa med Närkesamlingen", Pehr Anderssons notbok från 1731. Resan är långt från till ända, det planeras ytterligare sex stopp, alltså totalt tio konserter.

Denna gång bjöd Olof Ericsson in till en konsert tillsammans med Olle Linder. Det var också planerat att ett antal kulturskoleelever skulle delta, men av olika anledningar blev det tyvärr inte så. Det hade varit spännande att få höra hur dagens ungdomar tagit till sig denna ca 300 år gamla musik, men så blev det alltså inte. Publiken fick istället "nöja" sig med riksspelmännen Olof och Olle och det är verkligen inte fy skam!

Olof och Olle bjöd på 17 st låtar ur Närkesamlingen, i huvudsak polloneser men också några minuter. Att båda herrarna är virtuosa fiolspelmän visste säkert de flesta i publiken och visste man det inte innan konserten, så hade man det fullständigt klart för sig efter densamma. Olle försökte vid ett tillfälle, lite skämtsamt, tona ned sin egen förmåga genom att påstå att en del låtar är så avancerade att det krävs en violinist för att spela dem, men här hade vi nöjet att få njuta av två mycket samspelade och musikaliska spelmän. För dagen trakterade Olof även en stråk- eller tagelharpa byggd av Anders Norudde samt mandola.

Herrarna spelade ömsom melodi och ömsom stämmor och varierade stämspelandet oavbrutet. Jag fastnade för många av låtarna men kanske lite extra för minueterna med nr 101, 103 och 134 samt polloneserna med nr 24 "Flageolet-pollonese", nr 38 "Systerpollonese" och nr 43 "Dubbelpollonese".

En väldigt fin pollonese är också nr 25a i e-moll. Vi fick veta att den påminde om en ukrainsk folkmelodi, "Minka", som Olle också sjöng som introduktion till låten.

Slutligen måste beröm också ges till de roliga mellansnacken. Olle konstaterade t ex att Pollonese nr 81 i D-dur är "en konstig låt" där man måste hålla reda på repriserna. Herrarna var även överens om att Pollonese nr 31 i g-moll är en "skitdeppig låt"! Det noterades också att Pollonese nr 20 i G-dur påminner en del om Evert Taubes visa "Inbjudan till Bohuslän".

Vi lämnade Kulturkvarteret och gick ut i oktoberrusket nöjda och belåtna med Olofs och Olles fina konsert och ser fram emot det femte stoppet på resan med Närkesamlingen.

/text och foto: Anders Borehed

Samspelsmedaljen i Sundsvall

"Det hela började väl i augusti förra året, med att Jeanette fick höra talas om en "informell spelträff" på hembygdsgården i Fagersta. Den ville man ju åka på, svältfödd på stämmor som man var pga pandemin. Sagt och gjort, vi åkte dit och spelade. Utomhus såklart. Helt i enlighet med tidens anda.

Alldeles i sluttampen, innan det var dags att packa ner nyckelharporna, bestämde vi oss för att: "Ja, vi tar EN låt till!" och det var en slängposka, som kallas "Rinnande vatten", efter Gustaf Landin, Möklinta.

Medan vi satt där och spelade kom två äldre herrar och ställde sig för att lyssna och när låten var slut sa den ene: "Det där var det bästa samspel jag har hört på länge!"

"Åh, tack så mycket!" sa man ju, såklart, glad över att ha fått så fint beröm!

Sedan såg vi att regnmolnen började hopa sig alltmer och det var dags att packa ihop och då gick bägge herrarna. "Vilka kan de där ha varit?" undrade jag. Jeanette svarade att hon gissade att de tillhörde något av de

närliggande spelmanslagen och sen blev det inte mer prat om det utan vi tog avsked och åkte, var och en hem till sitt. Men, det som den äldre herrn sa ville inte riktigt lämna mig, utan orden liksom "bet sig fast".

Någon tid senare hörde jag av mig till Jeanette angående när vi skulle ses och spela, vilket vi då hade gjort sedan något år tillbaka. Jag hade fortfarande det där fina omdömet med mig, i tanken. Då var det något som fick mig att bara slänga ur mig att: "Vad säger du, Jeanette, ska vi prova på att spela upp för Samspelsmedaljen!?"

Vet inte riktigt vilken reaktion jag hade trots jag skulle få på den frågan, men kanske ändå inte det att: "Javisst, vill du det så kör vi!"

Nu hade vi verkligen jobb att göra! Hur skulle vi tänka när det gällde att välja ut låtar och hur skulle vi utvärdera och utveckla låtarna? Lösningen stavades "Z.O.O.M.". Ja, inte den där internetbaserade grejen man har möten via, utan en digitalmikrofon med minneskort.

Så det blev till att vänja sig vid att det alltid fanns en mikrofon med när vi träffades och tränade.

Det var verkligen det perfekta verktyget för oss att ha. Jag menar, det går inte att muta den utan man får ut precis det som man har gett!

Det tog lite tid, men till slut hade vi gått igenom och "kokat ner" vår repertoar till 4 låtar som vi kände kunde vara aktuella för att spela upp. Sedan började det riktiga nötnandet. Allt skulle analyseras, såväl melodier som stämmor och vi spelade in, lyssnade, utvärderade och ändrade på det vi inte tyckte var bra, spelade in igen, lyssnade och gjorde en ny utvärdering. Så jobbade vi på, träning efter träning.

På Ipats i Sundsvall skedde själva uppspelningen rum på scenen, med juryn sittandes vid ena sidan och det var även en del publik på plats för att lyssna på oss deltagare. Redan efter ett par toner av första låten märkte jag att jag missbedömt akustiken och satt för långt ifrån Jeanette. Något som gjorde att första låten, en brudmarsch efter Axel Inge, Storå, inte alls blev som vi tänkt oss. Medan Jeanette presenterade låt 2, en slängposka efter Gustaf Landin, Möklinta, passade jag på att flytta mig så nära in på henne som möjligt och då fungerade spelet bättre. Vi kände väl båda två, efter uppspelningen, att vi hade kunnat göra bättre ifrån oss, men nu var det gjort och utom våran möjlighet att påverka.

Medan juryn hade överläggningar passade vi på att gå på stan och äta lunch och sedan skulle vi få träffa juryn på eftermiddagen, för att få lite feedback från dem vad de tyckte om det vi hade presterat.

Jag hade inga större förhoppningar när vi klev in i rummet där de satt. Men, det första de sa var att vi hade klarat bronsnivån!

Måste säga att jag blev både förvånad och - såklart! - väldigt glad och lättad.

Sedan fick vi sätta oss ner och lyssna till vad var och en i juryn hade för synpunkter och vi fick verkligen bra feedback och konkreta verktyg för att jobba vidare med vårt samspel.

På kvällen var det medaljutdelning och medaljörerna fick även spela en låt. Vi valde att bjuda på ytterligare en slängposka efter Gustaf Landin, en låt som brukar kallas för "Rinnande vatten".

Vi såg också till att inte riskera någon mer "akustikchock" och valde plats på scenen med omsorg och låten i fråga gick riktigt bra och kändes lite som en revanschering mot "missen" på uppspelningen.

I fortsättningen blir det ALLTID en akustikcheck innan spelning. Läxan lärd...

Nu har vi ett år på oss att leta upp låtar och att jobba vidare med vårt samspel till nästa gång, då uppspelningen sker i Stadshuset i Sundsvall och då är det silvermedaljen som ligger i potten.

Text Mats Lindström" /Foto Mario Mehliis

Trettondagsafton i Svinnersta Kulturkapell

Vill du dansa, spela till dans, lyssna på musik eller bara njuta av lite gröt i
gott sällskap? Kom till kapellet den 5/1 2023

Kl 18:00 Konsert entré 100 kr

"För stjärnorna på himmelen det blänka"

Med Krakelur och Bitte Blom

Krakelur: Göran Fredriksson, Helene Nevers, Pehr Falkenström

Kl 19:00 Dans till spellista

Risgrynsgröt, kaffe, te och smörgåsförsäljning.

Vretstorp Snavlunda Askersund

Svinnersta kulturkapell, Östergården 206, 694 94 Vretstorp

Helene Nevers 070 789 28 15, info@helenenevers.se

Pehr Falkenström 076 827 60 62, pehr.falkenstrom@gmail.com

Välkomna!

Å till sist en lite "julig" låt...

Bonden och räven

skämtballad från Närke

Bonden han gick sej ut åt grönan äng och där mötte honom
rä - ven "Ack, om jag ha - de hu - den din
till fo - der un - der lu - van min, till ju - len!"

1. Bonden har gick sej ut åt grönan äng
och där mötte honom räven :/
"Ack, om jag hade huden din
till foder under luvan min, till julen!"

3. "Ett gångande skepp det vill jag inte ha
för det kan jag inte styra :/
Aldrig får du huden min
till foder under luvan din, till julen!"

5. "En välgödder oxe vill jag inte ha,
för den kan jag inte slakta :/
Aldrig får du huden min
till foder under luvan din, till julen!"

7. "En välgödder gris vill jag inte ha
för den kan jag inte äta :/
Aldrig får du huden min
till foder under luvan din, till julen!"

9. "En välgödder gås hon vore bra att ha
men huden är svår att mista :/
Aldrig får du huden min
till foder under luvan din, till julen!"

2. Ett gångande skepp det vill jag giva dej,
det bästa som du vill hava :/
Bara jag får huden din
till foder under luvan min, till julen!"

4. "En välgödder oxe vill jag giva dej,
den bästa som du vill hava :/
Bara jag får huden din
till foder under luvan min, till julen!"

6. "En välgödder gris den vill jag giva dej,
den bästa som du vill äta :/
Bara jag får huden din
till foder under luvan min, till julen!"

8. "En välgödder gås den vill jag giva dej
den bästa som du kan äta :/
Bara jag får huden din
till foder under luvan min, till julen!"

10. Och ut kommer rävens syster så fin
och hon vill med räven tala
"Ej må du sälja bonden ditt skinn,
för han kan det ej betala
Aldrig får han huden din
till foder under luvan sin, till julen!"

11. Och bonden han spände bågen för knä
"Åsch, hör bara på den gläfsan!"
Och bonden han spände bågen för knä
och sköt både räv och räfsan
"Ser du nu att jag knep ditt skinn
till foder under luvan min, till julen!"

Kalendarium

10 december Felan - Mats Berglunds Trio
Teaterladan kl 19.00

5 januari Trettondagsafton i Svinnersta Kapell
kl 19.00

6-7 Januari Folk at Heart
Scandic Grand Hotel Örebro

